

**Propozycja przedmiotu fakultatywnego
2016/2017**

TYTUŁ PRZEDMIOTU FAKULTATYWNEGO **Edukacja tajemna cz. 3: Cywilizacja**

Zachodnia

PROWADZĄCY dr Michał Nowicki.

ZAKŁAD/PRACOWNIA Zakład Historii Wychowania

LICZBA GODZIN 15 SEMESTR letni (I poł.)

Propozycja dla: studentów studiów I stopnia II i III rok, kierunek: pedagogika

Tematyka: Dzisiejsza edukacja w dużym stopniu koncentruje się na życiu doczesnym, zapominając niemal całkowicie o duchowym potencjale człowieka, który, jak się utrzymuje, odróżnia człowieka od zwierząt i daje mu ogromne możliwości. Okazuje się, że rozwój religijno-filozoficzny człowieka był głównym celem wychowania już w najdawniejszych czasach, a szczyt zainteresowania osiągnął w epoce górnego paleolitu, po czym zaczął stopniowo słabnąć. Wiąże się to m.in. z rozwojem cywilizacyjnym.

Przedmiot fakultatywny ma pokazać dziedzictwo kulturowe naszej cywilizacji, włączając w to także Bliski Wschód. Omówione zostaną kulty misteryjne Starożytnej Grecji, przekształcenia kulturowo-filozoficzno-religijne okresu hellenistycznego, powstanie gnostycyzmu i kształtowanie się pod jego wpływem chrześcijaństwa, z koncentracją na główne cele i metody przygotowania adeptów do wtajemniczenia.

Program zajęć:

- sacrum i profanum w kulturze Bliskiego Wschodu i Zachodu
- misteria starożytne (dionizyjskie, orfickie i eleuzyjskie)
- szkoła pitagorejska
- Platon i Arystoteles
- hellenistyczne przemiany w kulturze starożytnej i gnostycyzm
- kształtowanie się myśli chrześcijańskiej

Podstawowa literatura:

Albert, K. (2002). Wprowadzenie do filozoficznej mistyki. Kęty.

Buchowski, M. (1993). Magia i rytuał. Warszawa.

Bylina, S. (1991). Ruchy heretyckie w średniowieczu. Studia. Wrocław.

- Duvernoy, J. (2000). Religia katarów. (J. Gorecka-Kalita, Trans.). Kraków.
- Edighoffer, R. (1998). Różokrzyżowcy. (K. Marczevska, Trans.). Warszawa.
- Eliade M., *Inicjacja, obrzędy, stowarzyszenia tajemne. Narodziny mistyczne*, tłum. K. Kocjan, Kraków 1997.
- Eliade, M. (1988). Historia wierzeń i idei religijnych, t. I-III. (S. Tokarski, Trans.). Warszawa.
- Eliade, M. (1999). Sacrum i profanum. O istocie religijności. (R. Reszke, Trans.). Warszawa.
- Eliade, M. (2000). Kosmologia i alchemia babilońska. (I. Kania, Trans.). Warszawa.
- Eliade, M. (2007). Kowale i alchemicy. (A. Leder, Trans.). Warszawa.
- Garin, E. (2001). Filozof i mag. In E. Garin (Ed.), *Człowiek renesansu*. Warszawa.
- Jonas, H. (1994). Religia gnozy. (M. Klimowicz, Trans.).
- Krokiewicz A., *Studia orfickie*, Warszawa 1947.
- Lambert, M. (2002). Herezje średniowieczne. Od reformy gregoriańskiej po reformację. (W. J. Popowski, Trans.). Gdańsk-Warszawa.
- Porfiriusz, Jamblich, Anonim, *Żywoty Pitagorasa*, Wrocław 1993.
- Quispel, G. (1988). Gnoza. (B. Kita, Trans.). Warszawa.
- Reale G., *Historia filozofii starożytnej*, t. 1-2, Lublin 1996.
- Rudolph, K. (1995). Gnoza. Istota i historia późnoantycznej formacji religijnej. (G. Sowiński, Trans.). Kraków.
- Runciman, S. (1996). Manicheizm średniowieczny. (J. Prokopiuk & B. Zborski, Trans.). Gdańsk.
- Stachura, M. (2000). Heretycy, schizmatycy i manichejczycy wobec Cesarstwa Rzymskiego : (lata 324-428, wschodnia część Imperium). Kraków.